

مبحث: درس دوم جامعه‌شناسی یازدهم

نویسنده: فاطمه حجتی – رتبه 124 کنکور انسانی 99

دانشجوی روانشناسی دانشگاه شیراز

فرهنگ جهانی:

فرهنگی که از مرزهای جغرافیایی و قومی عبور کرده و در جهان گسترش می‌یابد.

دو گونه فرهنگ جهانی :

1. گونه نخست : فرهنگی که عقاید ، ارزش ها و هنجارهای آن مربوط به قوم خاصی است ولی نگاه سلطه جویانه دارد .

این فرهنگ به صورت منطقه مرکزی در می‌آید و با عبور از مرزهای جغرافیایی ، منطقه پیرامونی را به خدمت می

گیرد ؛ مانند فرهنگ صهیونیسم و فرهنگ سرمایه داری.

2. گونه دوم : فرهنگی که سعادت همه انسان ها را دنبال می‌کند و از آرمانهای مشترک انسانی سخن می‌گوید.

منبع: سه‌سطحی جامعه‌شناسی 97/8/4

104-فرهنگ‌هایی که به سوی جهانی‌شدن حرکت می‌کنند، بر دو نوع هستند؛ گونه دوم آن ...

(1) عقایدش، ناظر به گروهی خاص است.

(2) کانون ثروت و قدرت را مورد توجه قرار می‌دهد.

(3) از آرمان‌های مشترک انسانی سخن می‌گوید.

(4) جهان را به مناطقی دوگانه تقسیم می‌کند.

گروه آموزشی عصر

فرهنگ حق: فرهنگی که در همه لایه‌های خود با نیازهای فطری انسان مطابق است.

مدینه فاسقه: جامعه‌ای که عقاید و ارزش‌های آن حق باشد اما رفتارهای آن همسو با حق نباشد. (دیدگاه فارابی)

..... منبع: سه‌سطحی جامعه‌شناسی 97/8/4

110- کدام گزینه، نادرست است؟

- (1) فرهنگ‌هایی که عقاید و ارزش‌های آنها ناظر به قوم و منطقه خاصی است جهانی می‌شوند، مگر این که نسبت به سایر اقوام و مناطق، نگاه سلطه‌جویانه داشته باشند.
- (2) فرهنگ صهیونیسم بین‌الملل و فرهنگ سرمایه‌داری از نوع نخست فرهنگ‌های جهانی هستند.
- (3) فرهنگی که تسلط یک قوم، جامعه و گروهی خاص را بر دیگران به دنبال می‌آورد و دیگران را به ضعف و ناتوانی می‌کشاند، فرهنگ سلطه است.
- (4) فرهنگی که عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای آن، مطابق نیازهای فطری باشد، همان فرهنگ حق است.

ویژگی‌های فرهنگ جهانی مطلوب:

- قایل بودن به حقیقت: قایل نبودن به حقیقت ← نداشتن معیار برای سنجش عقاید ← **عدم توانایی در دفاع از حقانیت ارزش‌های خود**
- معنویت: چشم‌پوشی از نیازهای معنوی انسان ← گرفتار ساختن او به بحران‌های **روحي و روانی** / انسان مجموعه‌ای از نیازهای معنوی و دنیوی
- عدالت: لزوم تعهد به عدالت در **لایه‌های مختلف** فرهنگ جهانی / **مانع** دو قطبی شدن جهان، بهره‌کشی ظالمانه برخی انسان‌ها، پایمال شدن حقوق انسان‌ها، تفرقه بین جوامع و تباه شدن امکانات
- آزادی: رهایی از **قید و بند**های بر سر راه کمال انسانی و فراهم کننده ظلم / معنا یافتن آزادی با پاسخی که به دو پرسش «آزادی از چه» و «آزادی برای چه» داده می‌شود / پاسخ به این دو پرسش باید بر اساس **حقیقت، معنویت و عدالت** باشد
- تعهد و مسیولیت: باعث **گسترش تحقق** عقاید جهان شمول می‌شود / تقویت روحیه مقاومت در برابر بیگانگان و فعالیت در انسان‌ها / در مقابل فرهنگ‌های جبرگرا

• عقلانیت:

دارای دو سطح:

- پاسخ به پرسش‌های بنیادین بشر درباره انسان و جهان در ابتدا / عدم توانایی فرهنگ در پاسخگویی به این پرسش‌ها ←
- عدم توانایی در دفاع از هویت خود
- پاسخ به پرسش‌ها و نیازهای متغیر بشر در شرایط تاریخی مختلف

منبع: سه‌سطحی جامعه‌شناسی 97/8/4

116- به ترتیب هر یک از موارد زیر، نتیجه فقدان کدام ویژگی فرهنگ مطلوب جهانی است؟

«بحران‌های روحی و روانی انسان» - «دو قطبی شدن جهان» - «نفوذ فرهنگ بیگانگان» - «عدم توانایی در دفاع از

ارزش‌ها»

(2) معنویت - قسط - آزادی - مسئولیت

(1) معنویت - قسط - تعهد - حقیقت

(4) حریت - عقلانیت - تعهد - حقیقت

(3) حریت - عقلانیت - آزادی - مسئولیت

منبع: سه‌سطحی جامعه‌شناسی 97/8/4

118- فرهنگ جهانی ابتدا باید به ... و علاوه بر ...، باید به ... نیز پاسخ دهد.

- 1) پرسش‌های بنیادین بشر دربارهٔ انسان و جهان، پاسخ دهد - نیازهای متغیر - پرسش‌های متغیر
- 2) نیازهای مادی و دنیوی انسان، پاسخ دهد - نیازهای مادی - نیازهای دنیوی
- 3) پرسش‌های بنیادین بشر دربارهٔ انسان و جهان، پاسخ دهد - پرسش‌های بنیادین - نیازهای متغیر
- 4) نیازهای مادی و دنیوی انسان، پاسخ دهد - پرسش‌های بنیادین - نیازهای متغیر

چند نکته مهم:

- قایل نبودن به حقیقت باعث می‌شود که فرهنگ نتواند از حقانیت ارزش‌های خود دفاع کند.
- نداشتن عقلانیت باعث می‌شود که فرهنگ نتواند از هویت خود دفاع کند.
- آزادی در کنار حقیقت، معنویت و عدالت معنای اصلی خود را پیدا می‌کند.
- تعهد و مسئولیت زمینه‌ساز گسترش ارزش‌ها و عقاید جهان شمول می‌شود.

گروه آموزشی عصر

منبع: سه‌سطحی جامعه‌شناسی 98/1/7

138- به ترتیب، کدام فرهنگ‌ها ظرفیت جهانی‌شدن ندارند و فراهم شدن زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول، نتیجه برخورداری از کدام ارزش است؟

- 1) فرهنگ‌هایی که ارزش‌ها و عقاید آن‌ها ناظر به قوم و منطقه خاصی نیست. - حقیقت
- 2) فرهنگ‌هایی که نگاهی سلطه‌جویانه نسبت به دیگر اقوام ندارند. - مسئولیت و تعهد
- 3) فرهنگ‌هایی که ارزش‌ها و عقاید آن‌ها ناظر به قوم و منطقه خاصی نیست. - مسئولیت و تعهد
- 4) فرهنگ‌هایی که نگاهی سلطه‌جویانه نسبت به دیگر اقوام ندارند. - حقیقت

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

پاسخ‌ها

104- گزینه «3»

فرهنگ‌هایی که به سوی جهانی شدن حرکت می‌کنند، بر دو نوع هستند؛ گونه دوم آن از عقاید و آرمان‌های مشترک انسانی سخن می‌گوید.

(جامعه‌شناسی (2)، فرهنگ جهانی، صفحه 13)

110- گزینه «1»

فرهنگ‌هایی که عقاید و ارزش‌های آن‌ها ناظر به قوم و منطقه خاصی است از محدوده قومی و منطقه‌ای خود، فراتر نمی‌روند و جهانی نمی‌شوند مگر این که نسبت به سایر اقوام و مناطق، نگاه سلطه‌جویانه داشته باشند.

(جامعه‌شناسی (2)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های 12 و 13)

116- گزینه «1»

فقدان ویژگی حقیقت: عدم توانایی در دفاع از حقانیت ارزش‌ها و عقاید

فقدان ویژگی معنویت: گرفتار کردن انسانیت با بحران‌های روحی و روانی

فقدان ویژگی عدالت و قسط: پایمال شدن حقوق انسان‌ها و دو قطبی شدن جهان و ...

فقدان ویژگی مسئولیت و تعهد: فراهم شدن زمینه نفوذ و تسلط فرهنگ بیگانگان

(جامعه‌شناسی (2)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های 14 تا 16)

118- گزینه 3»

فرهنگ جهانی ابتدا باید به پرسش‌های بنیادین بشر، درباره انسان و جهان، پاسخ دهد و علاوه بر پرسش‌های بنیادین، باید به نیازهای متغیر نیز پاسخ دهد. (عقلانیت)

(جامعه‌شناسی (2)، فرهنگ جهانی، صفحه 16)

138- گزینه 2»

- برخی از فرهنگ‌ها ظرفیت جهانی شدن را ندارند. فرهنگ‌هایی که ارزش‌ها و عقاید آن‌ها ناظر به قوم و منطقه خاصی است و نگاهی سلطه‌جویانه نیز نسبت به دیگر اقوام ندارند، از محدوده قومی و منطقه‌ای خود فراتر نمی‌روند.
- فرهنگ جهانی باید روح تعهد و مسئولیت را در انسان‌ها ایجاد کند تا زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول را فراهم آورد.

(جامعه‌شناسی (2)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های 12، 13 و 16)

مای درسی
گروه آموزشی عصر